

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590
M P I A szerkesztésért és kiadásáért felelős vezetőigazgató felel.

B 1. kiadás 1959. szeptember 13.

óra perc

Figyelemreméltó mennyiségű bauxitot fedeztek fel Albániában a magyar geológusok

1959. szeptember 13.

1./ A baríti Albánia igyekszik felkutatni és feltárni ásványkincseit, hogy hazai nyersanyagból fejleszthesse iparát. A baríti országok szakemberek kiküldésével és termelőeszközök rendelkezésre bocsátásával segítik ebben a törekvésében. A segítségből hazánk is tevékenyen kiveszi a részét.

Az albán kormány felkérésére Magyarország a bauxitkutatásban segít: geológusokat küld ki a munkálatok megszerzésére, vezetésére és az adatok értékelésére. A Nehézipari Minisztérium két évvel ezelőtt indította utnak az első kutató csoportot, ennek az évnek az elején a másodikkal váltotta fel, jelenleg pedig már a harmadik expedíció dolgozik az albán hegyek között. Tagjai a bauxitkutató Vállalat, a bakonyi bauxitbánya és a Fejér megyei bauxitbányák egy-egy geológusa. A magyar szakemberek munkája nem könnyű, mert a hazaitól nagyon eltérő, erősen sziklás terepen, magas hegyek között, nehezen megközelíthető helyeken dolgoznak, ahova csak gyalog, vagy oszvérhíton lehet feljutni és a legnagyobb ügyel-bajjal lehet eljuttatni a kutatóberendezéseket. Két éves kemény munkájuknak azonban már jelentkeznek az eredményei: az ország számos helyén sikerült kimutatni a bauxitot, helyenként figyelemreméltó mennyiségben. A magyar geológusok kutatási eredményei alapján hamarosan megkezdődhet az albán bauxit kinos feltárása és kibányászása. /MTI/

Külkereskedelmi tevékenységért miniszteri és szakszervezeti díjszerűt kapott a wilhelm Pieck gyár

1959. szeptember 13.

A Koho- és Gépipari Minisztériumból Győrbe érkezett értesítés szerint a Külkereskedelmi Minisztérium kollégiuma és a KPVDSZ elnöksége dícséretben részesítette a wilhelm Pieck Vagon- és Gépgyár dolgozóit a külkereskedelmi tevékenységben elért sikereikért.

Az onálló külkereskedelmet folytató ipari üzemek közül a wilhelm Pieck gyár dolgozói is részt vesznek a kongresszusi versenyben. Első helyi epa ttervükön felül husz önárított ércszállító kocsit, három Diesel tolatómozdonyt készítettek és határidő előtt átadták a Szovjetuniónak a második, léggavitobereendezéssel ellátott, vasuti személykocsit. Közben a gyár vezetői tárgyalásokat folytattak a szovjet külkereskedelmi szervekkel és kedvező feltételekkel állították az 1960. évi külkereskedelmi szállításokra vonatkozó szerződést. /MTI/

B 2. kiadás

1959 szeptember 13

7 óra 10⁵ perc

Több élelmiszeri vállalat dolgozói további felajánlást tettek az 1960-as termelési szint elérésére

1959 szeptember 13

3.

Az élelmiszeriparban a népgazdaság többi ágához hasonlóan a tervek teljesítésén kívül a legfontosabb feladat az 1960-as termelési szint elérése. A közgazdasági szakemberek véleménye szerint hozzávetőlegesen 375 millió forinttal kell csökkenteniük az élelmiszeripari vállalatoknak a termelési költségeiket, ha az 1960-as termelési szint önköltségi értékeit el akarják érni.

Az Élelmiszeripari Dolgozók Szakszervezetének elnöksége meglátogatott több üzemet és tanulmányozta, miként alakul az 1960-as szint eléréséhez szükséges feltételek teljesítése. A munkatársak megállapították, hogy az önköltségi értékek, a gyártási idő és az anyagfelhasználás csökkentése a kívánt mértékben halad. Néhány vállalatnál azonban elmaradás mutatkozik. Az elmaradás pótlására több vállalatnál újabb felajánlásokat tettek a dolgozók. A Kőbányai Sörgyárban az eredeti kétfélmillió forintos termelési költségcsökkentést további hárommillió forinttal toldották meg. A Növény-olaj- és Szappangyárban 1,9 milliőről 2,9 millióra, a Sütőipari, Szállító- és Kérbartartó Vállalatnál pedig 316.000-ról 570.000-re emelték fel az eredetileg vállalt költségcsökkentést. /MTI/

Népront-klub Tatán

1959 szeptember 13

4.

A Hazafias Népront tatói bizottsága klubot alakított a helybeli Kuny Domokos Múzeumban. A Kossuth-ról elnevezett klubban természettudományi, irodalmi, zenei és képzőművészeti szakosztály működik. A klubban nemcsak a tagok, hanem más érdeklődők számára is rendeznek majd előadásokat. /MTI/

B 3. kiadás

1959 szeptember 13

7 óra 10 perc

A Hazafias Népront tanfolyamai Vas megye termelőszövetkezeteiben

1959 szeptember 13

5.

A Hazafias Népront Vas megyei bizottsága az új termelőszövetkezetekben tanfolyamokon tájékoztatja a dolgozó parasztokat a közös gazdaságok alapszabályairól, a kormányrendeletekről és a munkaadyszámítással kapcsolatos tudnivalókról. Miskolc termelőszövetkezeti estéken a gazdaságuk névadójának életével, munkásságával is megismer-tetik a szövetkezetek tagságát. /MTI/

Ismét megnyitott a TIT értelmiségi klubja Miskolcon

1959 szeptember 13

6.

A TIT Borsod megyei szervezetének Miskolcon működő értelmiségi klubja a megnyitás óta eltelt másfél esztendő alatt a város és a megye haladó értelmiségének kedvelt találkozóhelyévé, a borsodi vidék szellemi életének központjává vált. Fennállása óta több mint 150 természettudományi, politikai és irodalmi előadást, továbbá különböző vitaesteket rendeztek neves budapesti és helyi előadók, szakemberek közreműködésével. A klub a nőtanácsal közösen gyakran tart nőnapokat, ahol az asszonyok, köztük az értelmiségi nődolgozók problémáit vitatják meg. A csaknem másfélezer tagot számláló klub a nyári szünet után ünnepélyes megnyitással ismét megkezdte működését. A klub tanácsa sokoldalú programot dolgozott ki az elkövetkező hónapokra. Szeptemberben kilenc vitaestet rendeznek különböző tárgykörből, így például Tolnai Gábor akadémiai levelező tag a szovjet írók harmadik kongresszusának tanulságait ismerteti. /MTI/

B 4. kiadás

1959 szeptember 13

7 óra 15 perc

Befejezte munkáját a nemzetközi fotokiállítás bíráló bizottsága - Ma, tegy négy száz kép a világ minden tájáról

1959 szeptember 13

7.

Október 31-én a Nemzeti Szalonban nyílik meg a nemzetközi fotokiállítás, amelynek bíráló bizottsága most fejezte be munkáját. Vámos László, a bizottság főtitkára elmondotta, hogy a zsűrinek igen nehéz volt a feladata, mert 43 országból csaknem 1600 művész, hétézernél több művét küldte be. A bíráló bizottság a legmagasabb művészi igényességgel igyekezett kiválogatni a képeket, s feladatának tartotta, hogy egy-egy ország fotoművészetének hű keresztmetszetét adja, s bemutasson különböző törekvéseket. A kiállításon körülbelül 400 képet tekinthetnek majd meg az érdeklődők. Ötven színes felvétel tanúsítja majd, hogy a színes fényképezésben is lehet magas művészi eredményeket elérni.

/MTI/

Magyar Fotóművészek Szövetsége

Paprikával üzérkedtek

1959 szeptember 13

8.

Paprikával üzérkedők ügyét tárgyalta a Központi Kerületi Bíróság. Helyes Kálmánné háztartásbeli a Tolbuhin körüti vásárcsarnokban számos alkalommal vásárolt többkilós tételben piros paprikát. Guzván Ferenc bátyai földművestől ugyanis többször vett át nagymennyiségű paprikát. A vásárolt fűszert a Bosnyák téri piacon többszörös áron értékesítette. Az üzérkedésben segített férje, Helyes Kálmán villamos kocsivezető. Sok kiló paprikát vett át tőlük Varga Imre kocsivezető is, aki a fűszert munkatársainak adta el.

A bíróság, a négy vádlottat hat-hat hónapra felfüggesztett börtönbüntetésre, valamint pénzbüntetésre ítélte. /MTI/

B 5. kiadás

1959 szeptember 13

7 óra 20 perc

Szedik a besztercei szilvát Nagymágócsón, az ország egyik legnagyobb gyümölcsösében

1959 szeptember 13

9.

Az ország egyik legnagyobb gyümölcsösében, a Csongrád megyei Nagymágócsi Állami Gazdaságban beérett a besztercei szilva és megkezdték a szedését. A termés rendkívül gazdag: terv szerint 2500 mázsára számítottak, s ehelyett több mint 3000 mázsa havvaskék gyümölcs huzza le a jól gondozott fák ágait. A szilva minősége elsősorrendű, jól bírja majd a szállítást, úgy hogy eleget tudnak tenni a külföldi megrendeléseknek is. Izlées csomagolásban 15 vagonnal exportálnak Csehszlovákiába és Nyugat-Németországba, de nagy mennyiséget szállítanak a Szegedi és a Kecskeméti Konzervgyárnak is. /MTI/

Új gépesített frontfejtés üzembehelyezésével elérik az 1960-ra tervezett termelékenységet az alberttelepi bányászok

1959 szeptember 13

10.

Alberttelepen a kongresszusi vállalatok teljesítésének megkönnyítésére a verseny kezdetén a műszaki vezetők gépesített frontfejtést alakítottak ki. Ezen a munkahelyen Loy Árpád Kossuth-díjas, a Szocialista Munka Hőse, Szentkúti Tivadar és Nagy János frontmester brigádjai a korábbi műszakonkénti 300-320 csillés teljesítményüket a vállalt 400 csilléval szemben szeptemberben 450 csilléig növelték. A gépesített frontfejtésen a brigádok már elérték az 1960 januárra tervezett termelékenységet.

/folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 6. kiadás 1959 szeptember 13 7 óra 25 perc

/Uj, gépesített....folyt/

10.

A tapasztalatok alapján az üzem vezetői újabb frontfejtést készítettek elő, amelyen három frontbrigád csütörtökön kezdte meg az üzemszerű termelést. A 120 méter hosszú, elektromos robbantó berendezéssel és szállítógépekkel felszerelt frontfejtés az üzem termelékenységét újabb 5 százalékkal növeli. Így a kongresszusi verseny hátralévő idejében nemcsak az egyes frontbrigádok, hanem az egész bányüzem termelékenysége eléri az 1960-ra tervezett szintet. Az új, nagytelejesítményű munkahely arra is lehetőséget nyújt, hogy a szén termelési költségét az eddig elért tonnánkénti 15 forinton túl újabb három-négy forinttal csökkentésék./MTI/

Megkezdí vidéki előadásait az Állami Bábszínház

1959 szeptember 13

11.

Az Állami Bábszínház szeptember 15-én megkezdí vidéki turnéit. A színház művészei szeptember 15 és 18 között Tatbán, a Székesfehérvár, Bodajk és Mór környékén naponta három előadást tartanak a gyerekeknek. Szeptember 22-től október 4-ig Borsod megyében vendégszerepelnek a Clintalan bocsok című bábjátékkal. Szabolcs-Szatmár megye különböző falvaiban ugyanebben az időben a Jancsi és Juliska című Grimm mese bábváltozatát mutatják be.

A színház ez évi első bemutatója szeptember 26-án lesz, amikor előadják Mészöly Pászor Árpád királyfi című mesejátékát. A darabot Kovács Ildikó, a kolozsvári bábszínház rendezője irányításával hozzák színre.

A felnőttek részére szóló műsorban egyelőre mult évadban sikerrel játszott Potyautozás, Szarvaskirály és Szőke ciklon című darabok szerepelnek./MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 7. kiadás 1959 szeptember 13 7 óra 30 perc

Óránként ezer üveget tölt meg a Mecsekvidéki Pincegazdaság új borpalackozója

1959 szeptember 13

12.

A Mecsekvidéki Állami Pincegazdaság három történelmi borvidék - Mecsek, Szekszárd és Villány-Siklós - borait vásárolja fel. Ezen a szőlőterületen az idén mintegy 800.000 mázsa termésre számítanak, amiből 500.000-600.000 hektoliter bor készül majd. A pincegazdaság alaposan felkészült a nagy munkára, s az ideai beruházásokra akkora összeget használ fel, mint az elmúlt tíz évben együttvéve. Összesen 58.000 hektoliter beton- és ászokhordó térrel bővül tárolólehetőségük, s új munkagépeket kaptak a bor feldolgozására és kezelésére is. A külföldi és a hazai gyárak 13 elektromos bor- és cefreszivattyút szállítottak, s a héten fejezték be a francia gyártmányu borpalackozó automata szerelését is. Az új gép teljesítménye óránként ezer üveg palackozása. Üzembehelyezésével kétszeresére nő az a bormennyiség, amit a Mecsekvidéki Pincegazdaság palackozott formában ad fogyasztásra./MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 8. kiadás 1959. szeptember 13. 14 óra 10 perc

Időjárásjelentés

1959. szeptember 13.

13.

A Meteorológiai Intézet jelenti 1959. szeptember 13-án, vasárnap délben:

Felhőtvonulások

Az európai szárazföld nagy részén tovább tart a magas légnyomása, csendes, derült időjárás. A nappali felmelegedés Franciaország nyugati és északi részén ismét elérte a 30 fokot. Esős, szeles időt okozó ciklonok a skandináv államok, s a Szovjetunió Uralon túli része felett vonulnak el.

Hazánkban szombaton csendes, napos idő volt. Csapadékot sehonnan sem jelentettek. A hőmérséklet nap közben 24-27, az északkeleti országrészben helyenként csak 21-23 fokig emelkedett. Ma hajnalra általában 7-12, egy-két helyen 5-6 fokig hűlt le a levegő.

Budapesten szombaton a hőmérséklet napi középértéke 17.9 fok volt, a sok évi átlagnál 0.9 fokkal magasabb.

Budapesten vasárnap 12 órakor a hőmérséklet 24 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 530 milliméter, mérsékeltén süllyedő irányzatú.

Várható időjárás hétfő estig: felhő átvonulások, reggeli párásosság. Legfeljebb nyugaton és északon lesz egy-két helyen kevés eső. Mérsékelt szél. Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 9-12, legmagasabb nappali hőmérséklet hétfőn 23-26 fok között.

x x x

Vasárnap reggel a Duna vizállása 207 centiméter, 17.3 fok.

..-

MTI BELFÖLDI HIREK

B 9. kiadás 1959. szeptember 13. 15 óra 15 perc

Közeledik a Hold felé a szovjet űrrakéta - A műszerek elhallgatása jelzi, ha a rakéta elérte a Holdat - A szemnél százszor érzékenyebb távcsövekkel lehet megfigyelni a rakéta utját

14.

1959. szeptember 13.

A szovjet holdrakétáról vasárnap ismét több jelentés érkezett. A Magyar Űrhajózási Intézőbizottság több tagja vasárnap délelőtt a beérkezett adatok alapján értékelte az űrrakéta pályáját és közeledését a Hold felé. Természetesen mindenkit érdekel, hogy az űrrakéta megérkezik-e a Holdra, vagy elhalad mellette. Ezzel kapcsolatban Sinka József, az intézőbizottság titkára elmondta, az MTI munkatársának, hogy a hivatalos jelentés nem tartalmaz utalást arra, hogy a rakétát a Holdra irányították volna. A rakétának a második kozmikus sebességénél nagyobb sebése két esetet enged meg. Az első: ha a pálya nekivezet a Holdnak, úgy a rakéta rázuhan, ha a második lehetőség lép fel, vagyis a rakéta a Hold mellett halad el, ebben az esetben mesterséges bolygóvá válik. Amennyiben a rakéta a Holdra becsapódik, ezt a tényt vizuálisan nem lehet megfigyelni. A fényjelenség, amely a becsapódást kísérné, túlságosan halvány, nem beszélve arról, hogy éppen holdtöltekor következne be. Ha a rakéta műszerei és rádióadói hibátlanul működnek, akkor a Hold közelébe való érkezés idején hirtelen elhallgatnak, s ez jelzi majd, hogy a rakéta elérte a Holdat, amennyiben az adók tovább működnek, úgy a rakéta elhaladt a Hold mellett. A rakéta leszállását a Holdon "porfelhő" kíséri. Magát a rakétatestet csak olyan távcsővel figyelhetik meg, amely a szemnél százszor érzékenyebb és a rakétának 200-300 méter átmérőjűnek kellene lenni.

Almár Iván csillagász elmondta, hogy csillagászati szempontból ez volt a legmegfelelőbb időpont a második űrrakéta felbocsátására. Ugyanis szeptember 7-én este volt a Hold a Földhez a legközelebb, s valószínűleg ehhez kötötték a kilövés időpontját, hogy a Holdig való út a lehető legkisebb legyen. Vasárnap este, amikor a rakéta megközelíti a Holdat, akkor a Földtől való távolság 374.000 kilométer lesz. Minthogy a kilövés első negyed és holdtölte

/Folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 10. kiadás 1959. szeptember 13. 10 óra 15 perc

/Közeledik a Hold. . .1.folyt./

között történt, a rakéta jelenleg távolodik a Naptól, ami lényegesen befolyással lesz további pályájára. Ha nem éri el a Holdat, ebben az esetben újra a Naphoz közeledik és pályája lényegesen elnyulik, mint az első mesterséges bolygóé. Egyik irányban a Naptól messzebb kerül, mint elődje és egy félév múlva közelebb kerül a Naphoz, mint az első űrrakéta.

A Magyar Űrhajózási Intézőbizottság tagjainak véleménye szerint a szovjet konstruktőrök megoldották azt a kérdést, hogy a Földünkől távollevő égitesteket miként lehet űrrakétával megközelíteni, sőt elérni. Ez igen bonyolult számításokat igényel. A januárban felbocsátott űrrakéta irányításának pontossága egy-két ivperc volt. Ezt érzékelteni akkor tudjuk, hogy például egy másodpercenként háromméteres sebességgel mozgó körhíntéről egy 110 méter távolságban levő, egy méter átmérőjű és másodpercenként 90 méteres sebességgel mozgó korongot kellene eltalálni.

Vasárnap este az eddigi feltételezésekre fény derül, amikor a második szovjet űrrakéta megközelíti, vagy becsapódik a Holdra, vagy elhalad mellette és mesterséges bolygó lesz. /MTI/

..

Közel nyolcvanezer ember a gyöngyösi szüreti napokon - Gyöngyösi szüreti ünnepség színpompás felvonulással - A kormányelnök és a dolgozó parasztek áldomása a jó termésre

1959. szeptember 13.
15.

A Gyöngyös környéki dombokon nagyszerű teremtést érlelnek a tőkék. Gyöngyös és a járás lakói színpompás ünnepséggel, a már hagyományos szüreti napokkal méltó módon köszöntik az idén is a közelgő szüretet. Gyöngyös vezetői, a párt és a tömegszervezetek, a Hazafias Népfront összefogásában formálódott a gyöngyösi borhoz méltó gyöngyösi szüreti ünnepség programja. A héten kiállítások nyitnak az egykori

/Folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 11. kiadás 1959. szeptember 13. 11 óra 17 perc

/Közel nyolcvanezer ember. . .1.folyt./

Orczy kastélyban - ma muzeum, - s szombaton a Vak Bottyán Gimnázium ódon falai között egykori és mai növendékek emlékeztek meg az alapítás 325. évfordulójáról.

Az ünnepségsorozat és a szüreti hangulat vasárnap ért tetőpontjára Gyöngyösön. Miskolcraól és a környező falvakból szorra érkeztek a vendégek. Budapesti különvonat is begördült a pályaudvarra. Az ország különböző vidékeiről egymást érték a külön autobuszok. Tavaly, az első gyöngyösi szüreten mintegy 35.000 ember ünnepelt, az idén közel nyolcvanezer ember töltötte be jókedvvel, vidámsággal a város utcáit. A város vezetőinek és lakóinak meghívására ellátogatott Gyöngyösra dr. Münnich Ferenc, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, aki tavaly is együtt köszöntötte a szüretet a gyöngyösiakkal, és Rónai Sándor, az Országgyűlés elnöke, Uszta Gyula altábornagy, a honvédelmi miniszter első helyettese, Heves megye országgyűlési képviselője, és a gazdasági, politikai és kulturális élet számos más vezetője. Társaságukban Gyöngyösre érkezett a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja.

/Személyisége.

Délelőtt Gyöngyös egyik legszebb terén, a Nemezc téren felavatták az 1919-es hős mártírnak, Nemezc Józsefnek mellszobrát. Nemezc József a Tanácsköztársaság gyöngyösi direktóriumának elnöke volt és akit ezért Horthy pribékjei kivégeztek. Az avatóünnepségen, amelyen résztvettek a párt és a kormány, Gyöngyösra érkezett vezetői és a külföldi diplomaták is. Putnoki László, a megyei pártbizottság első titkára emlékezett a mártírookra, akik hősiességgel küzdöttek és sokan közülük életüket is adták azért, hogy Gyöngyös népe is szabadon élhessen. Ezután Márton Miksa, az egykori direktórium elnökhelyettese a még élő vöröskatonák nevében emlékezett Nemezc Józsefre. A honvédszakasz disztüzére lehullt a lepel a szoborról. Az avató ünnepségen résztvett dr. Nemezc Lajos is, a hős mártír öccse, aki a Román Népköztársaságból érkezett.

/Folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 10. kiadás 1959. szeptember 13. 10 óra 15 perc

/Közeledik a Hold. . . l.folyt./

között történt, a rakéta jelenleg távolodik a Naptól, ami lényegesen befolyással lesz további pályájára. Ha nem éri el a Holdat, ebben az esetben újra a Naphoz közeledik és pályája lényegesen elnyulik, mint az első mesterséges bolygóé. Egyik irányban a Naptól messzebb kerül, mint elődje és egy félév múlva közelebb kerül a Naphoz, mint az első űrrakéta.

A Magyar Űrhajózási Intézőbizottság tagjainak véleménye szerint a szovjet konstruktőrök megoldották azt a kérdést, hogy a Földünktől távollevő égitesteket miként lehet űrrakétával megközelíteni, sőt elérni. Ez igen bonyolult számításokat igényel. A januárban felbocsátott űrrakéta irányításának pontossága egy-két ivperc volt. Ezt érzékeltetni akkor tudjuk, hogy például egy másodpercenként háromméteres sebességgel mozgó körhintáról egy 110 méter távolságban levő, egy méter átmérőjű és másodpercenként 90 méteres sebességgel mozgó korongot kellene eltalálni.

Vasárnap este az eddigi feltételezésekre fény derül, amikor a második szovjet űrrakéta megközelíti, vagy becsapódik a Holdra, vagy elhalad mellette és mesterséges bolygó lesz. /MTI/

Közel nyolcvanezer ember a gyöngyösi szüreti napokon - Gyöngyösi szüreti ünnepség színpompás felvonulással - A kormányelnök és a dolgozó parasztek áldomása a jó termésre

1959. szeptember 13.
15.

A Gyöngyös környéki dombokon nagyszerű termet érlelnek a tökék. Gyöngyös és a járás lakói színpompás ünnepséggel, a már hagyományos szüreti napokkal méltó módon köszöntik az idén is a közelgő szüretet. Gyöngyös vezetői, a párt és a tömegszervezetek, a Hazafias Népfront összefogásában formálódott a gyöngyösi borhoz méltó gyöngyösi szüreti ünnepség programja. A héten kiállítások nyíltak az egykori

/Folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 11. kiadás 1959. szeptember 13. 17 óra 17 perc

/Közel nyolcvanezer ember. . . l.folyt./

Orczy kastélyban - ma muzeum, - s szombaton a Vak Bottyán Gimnázium ódon falai között egykori és mai növendékek emlékeztek meg az alapítás 325. évfordulójáról.

Az ünnepségsorozat és a szüreti hangulat vasárnap ért tetőpontjára Gyöngyösön. Miskolcraól és a környező falvakból sorra érkeztek a vendégek. Budapesti külvonatot is begördült a pályaudvarra. Az ország különböző vidékeiről egymást érték a külön autobuszok. Tavaly, az első gyöngyösi szüreten mintegy 35.000 ember ünnepelt, az idén közel nyolcvanezer ember töltötte be jókedvvel, vidámsággal a város utcáit. A város vezetőinek és lakóinak meghívására ellátogatott Gyöngyösre dr. Münnich Ferenc, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, aki tavaly is együtt köszöntötte a szüretet a gyöngyösiakkal, és Rónai Sándor, az Országgyűlés elnöke, Uszta Gyula altábornagy, a honvédelmi miniszter első helyettese, Heves megye országgyűlési képviselője, és a gazdasági, politikai és kulturális élet számos más vezetője. Társaságukban Gyöngyösre érkezett a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja.

/személyisége.

Délelőtt Gyöngyös egyik legszebb terén, a Nemezz téren felavatták az 1919-es hős mártírnak, Nemezz Józsefnek mellszobrát. Nemezz József a Tanácsköztársaság gyöngyösi direktóriumának elnöke volt és akit ezért Horthy pribékjei kivégeztek. Az avatóünnepségen, amelyen résztvettek a párt és a kormány, Gyöngyösre érkezett vezetői és a külföldi diplomaták is, Putnoki László, a megyei pártbizottság első titkára emlékezett a mártíroknak, akik hősiességgel küzdöttek és sokan közülük életüket is adták azért, hogy Gyöngyös népe is szabadon élhessen. Ezután Márton Miksa, az egykori direktórium elnökhelyettese a még élő vöröskatonák nevében emlékezett Nemezz Józsefnek. A honvédszakasz disztüzére lehullt a lepel a szoborról. Az avató ünnepségen résztvett dr. Nemezz Lajos is, a hős mártír öccse, aki a Román Népköztársaságból érkezett.

/Folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 12. kiadás 1959. szeptember 13. 17 óra perc

/Közel nyolcvanezer ember. . .2.folyt./ Sze Li

Az ünnepség után dr. Münnich Ferenc és Rónai Sándor odalépett a Tanácsköztársaság harcaiinak részvevőéhez, az 1919-es veteránokhoz. Szót váltottak, kezefogtak az idős Pataki Lászlóval és harcostársaival, akiknek mellén egytől-egyig ott diszlett a Tanácsköztársasági Emlékérem. Szilágyi Pál nyugdíjas. a Tanácsköztársaság bukását követő napokra és Nemezz Józsefre emlékezett.

- Először a gyöngyösi rendőrségre hurcoltak bennünket - mondotta többek között -, majd az egri börtönbe zártak. Nemezz Józsefet halálra ítélték, én öt évet kaptam. A szomszéd cellából tanuja voltam drága elvtársunk utolsó óráinak. Nem kért kegyelmet, az Internacionálét dudolta. Mintha ma lenne: reggel háromnegyed hét körül nyílt a szomszéd zárka vasajtaja, bilincs csörrent, lábak dobbantak a folyosón, Nemezz Józsefet vitték kivégezni. Elhurcoltak 1919-ben, a Tanácsköztársaság leverése után és 1956-ban ismét börtönbe zártak az ellenforradalmárok. Ma elhoztam a fiam is: ne feledje, hogy az ellenforradalom kiméletlen!

A szoboravató ünnepség után került sor Gyöngyös és környékbeli falvak lakóinak színpompás szüreti felvonulására, melyet közel nyolcvanezer ember nézett végig.

/Folyt.köv./

..-

Leleplezték Eötvös Loránd emléktábláját

1959. szeptember 13.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem fizikai intézetének falán, a Puskin utcában, - ebben az épületben élt, tanított, dolgozott és hunyt el Eötvös Loránd - vasárnap délelőtt leplezték le a világhírű magyar fizikus emléktábláját. Az avatóünnepségen az egyetem, a magyar tudományos élet képviselőin kívül jelen volt a Magyar Geofizikusok Egyesülete V. nemzetközi konferenciájának számos külföldi tudósvendége is.

/Folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 13. kiadás 1959. szeptember 13. 17 óra 10 perc

/Leleplezték Eötvös. . .1.folyt./ Sze Li

Az emléktáblaavató beszédet Lengyel Béla, az Eötvös Loránd Tudományegyetem rektorhelyettese mondta, hangoztatva, hogy a nagy magyar fizikus mint tudós, mint ember, s mint népének hű fia, egyaránt példát mutatott korának és az utána következő nemzedéknek. A beszéd elhangzását követően az egyetem, s a különböző tudományos egyesületek és intézmények képviselői megkoszorúzták az emléktáblát. /MTI/

..-

Befejeződött a Higiénikusok Nemzetközi Konferenciája

t MS/Sze Sze Li

1959. szeptember 13.

17.

A higiénikusok négynapos nemzetközi konferenciája vasárnap véget ért. Az Akadémián tartott záróülésem dr. Jeney Endre egyetemi tanár, a konferencia elnöke összefoglalta az öt szakcsoport üléseinek munkáját. Külön köszönetet mondott a konferencia külföldi részvevőinek érdeklődéséért és előadásaiért.

x x x

A záróülés után dr. Jeney Endre a következőket mondotta a Magyar Távíratí Iroda munkatársának:

- Nagyon örülünk, hogy az Egészségügyi Minisztérium és az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetének támogatásával megrendezhettük nemzetközi tudományos összejövetelünket. A konferencián szovjet, német, lengyel, román, jugoszláv és francia higiénikusok is résztvettek. Külön szeretném kiemelni, hogy az Egészségügyi Világszervezet részéről először mutatkozott érdeklődés a magyar egészségügy tudomány törekvései iránt. A világszervezet képviselője, B. Cvjetanovic jugoszláv professzor nagy érdeklődést keltő előadást is tartott a hastífusz elleni védőoltásról.

- A hasonló nemzetközi kongresszusok eredménye különösen az ugynevezett egészségügyi normák kidolgozásakor jelentkezik. A konferencia egyik legérdekesebb előadásában F.G. Krotov professzor, a Szovjetunió Orvostudományi

/Folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 14. kiadás 1959. szeptember 13. 17 óra 30 perc

/Befejeződött a Higiénikusok. . 1.folyt./

Akadémiájának elnökhelyettese arról számolt be, hogy a Szovjetunióban már a rádióaktív sugárzással kapcsolatos egészségügyi norma kidolgozásán munkálkodnak, amely megszabná, hogy mi az a rádióaktív sugárzás mennyiség, amelyet különböző munkahelyeken, illetőleg a mindennapi életben egészségkárosodás nélkül el lehet viselni. Ezek a normák a mi számunkra még csak követendő példát, jövőbeli feladatot jelentenek, még nem tartunk ott, hogy a közegészségügyi és járványügyi állomásokat sugárvédelmi feladatokkal lássuk el, ami a Szovjetunióban már gyakorlatban van.

- Nemcsak népegészségügyi, hanem népgazdasági szempontból is igen nagy jelentőségűek az élelmiszeriparban alkalmazott higiénés normák. Az élelmiszerégszségügyi szaküléseken hazai és külföldi kutatók egyaránt foglalkoztak azzal, hogy milyen mennyiségben engedhető meg különböző tartósító, izesítő anyagok alkalmazása, s a különböző növényvédő szerek permeteiből mennyinek szabad a gyümölcsön maradnia. Az export szempontjából is igen fontos kérdés ez. Ha ismerjük a külföldön elfogadott normákat, tudunk hozzájuk alkalmazkodni, míg ellenkező esetben ki lehetünk téve annak, hogy szállítmányainkat nem fogadják el. A tanácskozásokon erre is rámutattak, hogy a különböző idegen anyagok kimutatására egységes módszereket kell használni, mert különben az egyes országok között különbségek támadhatnak az élelmiszerek értékének megítélésében.

- A munkaegészségügyi kérdések közül első sorban a legelterjedtebb ipari megbetegedések egyikének, a szilikózisnak a megelőzése, illetve korai felismerése szerepelt a napirenden. Értékes volt számunkra E. Holstein professzornak beszámolója szilikózis elleni védekezésre az NDK-ban kiépített szervezetről, W. Erhardt jénai professzor ismeretetője az ipari dolgozók egészségügyi ellátásáról és A. Brandt közlése a meghűléses betegségek elleni védekezésről.

- A szocialista mezőgazdaság nagy arányú fejlődésével kapcsolatban bő teret szentelt a konferencia a nagyüzemi mezőgazdaság egészségvédelmi feladatainak. Hazai

/Folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 15. kiadás 1959. szeptember 13. 18 óra perc

/Befejeződött a Higiénikusok. . 2.folyt./

vonatkozásban is sok gondolatot hasznosíthatunk majd J. Parnasz lublini professzor előadásából, a mezőgazdasági üzemi megbetegedések tekintetében végzett lengyel kutatómunka eredményeiből.

egészség
- A településügyi előadások sok értékes adattal gazdagították főleg a bányavidékek és ipari göcpontok levegőszennyezettségéről, az ivóvizellátásról szerzett eddigi ismereteinket és hozzájárulnak a megfelelő higiénés normák kidolgozásához. Az egészségügyi szervezés, az orvostovábbképzés és a társadalomegészségügy sok más feladata is szerepelt az előadásokban.

A járványügyi előadások közül csak egy csoportot szeretnék kiemelni: a hazai gyermekbénulásos megbetegedések adatainak elemzése, az oltóanyagok hatásosságára vonatkozó vizsgálatok és tanulmányok nagyon jelentősek az egész magyar egészségügy számára, különösen abban az időben, amikor kormányzatunk nem kis anyagi áldozattal meg akarja alapozni a hazai oltóanyagtermelést a gyermekbénulás ellen. A Salk-vakcinán kívül a Sabin-féle élővakcina termeléséről is szó van és az eredményes kutató munka ennek legfontosabb feltételét teremti meg. /MTI/

..

Negyedmillió látogatója volt vasárnap az Országos Mezőgazdasági Kiállításnak - Hétfőre várják az egymilliomodik látogatót

1959. szeptember 13.

18. Az Országos Mezőgazdasági Kiállításán minden eddigi látogatósi rekord megdőlt vasárnap. A még nem végleges jelentések szerint negyedmillio ember látogatta meg egy nap alatt a kiállítóvárost. A végső összesítés lehet, hogy ennél is magasabb számot mutat majd. Délelőtt 11 óra tájban olyan tömegesen érkeztek a látogatók, hogy a kijáratok kapukat is az érkezőknek kellett átadni. Egy ideig kovács

/Folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 16. kiadás 1959. szeptember 13. 18 óra perc

/Negyedmillió látogatója. . .1.folyt./ t Sz. E. Sze. L.

Mihály, a kiállítás igazgatója, az összes vezető munkatársak, a pavilonok szakfelvilágosítói is jegyet szedtek, hogy az érkezők zavartalanul bejuthassanak. Körülbelül 15 percen át jegyszedés nélkül nyomult be a tömeg a főtérre.

A kereskedelem és a vendéglátóipar alaposan felkészült ugyan, mégsem tudták elkerülni a torlódásokat. A 11 nagyvendéglő, a rengeteg borkóstoló és büfé is kevésnek bizonyult, déltájban szinte lehetetlen volt ülőhelyet szerezni. Nemcsak a pestiek jöttek nagyszámban, hanem vidékről 12 különvonat, többszáz autóbusz érkezett és ezerszámra jöttek a gépkocsik. A pavilonokban, a bemutatóterületeken tömör sorokban vonultak a látogatók.

Tekintettel a nagy látogatottságra, a külföldi üzletkötők ezen a napon nemigen tanulmányozhatták az árubemutatókat, bár finn üzletemberek is voltak a vásáron, Rolf Christianson, a J.W.Enquist cég elnöke és egy munkatársa. A televízió csaknem kétórás helyszíni közvetítést adott a nagy vasárnapról egy helyszíni közvetítőkocsival és három kamerával dolgozva. A kiállítás igazgatósága szombat-vasárnapra virradóra ötezer vidéki látogató számára biztosított szállást és ugyanennyit helyezett el a hétfőre virradó éjszakára is.

Korábban azt hitték, hogy csak szerdán, vagy esetleg kedden lépi át a kiállítás kapuját az egymilliomodik látogató. Közben azonban megváltozott a helyzet és most már hétfőn délutánra várják a milliomedik vendéget, akit az igazgatóság ünnepélyesen fogad, megajándékoz és ötös-fogaton sétakocsizásra visz. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 17. kiadás 1959. szeptember 13. 18 óra perc

A finn miniszterelnök jelenlétében tartották meg a besnyői Sallai Tsz jubileumi ünnepségét

t Sz. E. Sze. L.

1959. szeptember 13.

A Fejér megyei Besnyő község dolgozó parasztjai vasárnap ünnepelték a község legrégebbi termelőszövetkezetének, a Sallai-nak tizéves fennállását, s vasárnap egyesült a község három termelőszövetkezte is.

Besnyő szövetkezeti parasztságának ünnepén megjelent a hazánkban tartózkodó Vieno Johannes Sukselainen, a Finn Köztársaság miniszterelnöke is, akit érkezésekor Farkas József, a termelőszövetkezet Kossuth-díjas elnöke köszöntött. A finn miniszterelnök kíséretében volt Fodor Zoltán, a Külügyminisztérium II. politikai osztályának vezetője. Farkas József elmondotta, hogy az egykori Wankheim grófi birtokon a felszabadulás óta 320 család házat építettek a hajdan nincstelen parasztok, és ma ismét tovább erősítik erőiket, amidőn három termelőszövetkezetüket egyesítik. Bujdosó Imre, a Fejér megyei tanács végrehajtóbizottságának elnöke kiemelte, hogy a finn miniszterelnök látogatása tovább erősíti a két nép közötti barátságot.

A jubileumi nagygyűlést a Sallai Termelőszövetkezet kulturháza előtti téren tartották meg. Ott voltak az egyesülő szövetkezetek - a Sallai, a Május 1. és a Március 15. - tagjai, a szomszédos községek és az orosz-házi Dózsa Tsz küldöttei, a pusztaszabolcsi gépállomás dolgozói, valamint a patronáló sztálinvárosi martinászok képviselői is. Résztvett az ünnepségen Cseterki Lajos, az MSZMP Fejér megyei pártbizottságának első titkára, valamint A.A. Starcev, a budapesti szovjet nagykövetség tanácsosa.

Pintér László, a községi tanács végrehajtóbizottságának elnöke élénk helyeslés közben jelentette be, hogy Besnyő községben mostantól az eddigi három termelőszövetkezet tagsága a Sallai Tsz-ben egyesülve, közös erővel folytatja a munkát.

/Folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 18. kiadás 1959. szeptember 13. 19 óra 30 perc

/A finn miniszterelnök. . .1.folyt./

Farkas József, a Sallai Tsz elnöke beszélt ezután az elmúlt tíz esztendő eredményeiről; megszilárdították a gazdaságot, egy ízben elnyerték a Minisztertanács vándorzászlaját, saját kulturházat építettek. 1949-ben 13 kommunista dolgozó paraszt 209 holdon alapította meg a szövetkezetet, amelyben az egyesülés után immár 300 család mintegy 4.500 holdon folytatja a gazdálkodást. Akkor két kocsival és két vetőgéppel, szegényes gazdasági eszközökkel kezdték a munkát és ma 14 millió forint a közös vagyon. Bejelentette ezután, hogy a három szövetkezet egyesülése után hétéves tervet dolgoznak ki. Nagyrészt saját erőből új szövetkezeti székházat, 500 személy befogadására alkalmas színház- és moziépületet akarnak építeni. Gazdaságukat úgy fejlesztik, hogy a hétéves terv végére 1.100 szarvasmarhájuk, 1.800 sertésük, 1.500 juhuk és tizszerez létszámú baromfiállományuk legyen, s évente 50.000 baromfit akarnak vinni a piacra. Ünnepi beszéde végén három vörös selyem zászlót adott át, egyet a legnagyobbodott szövetkezet tagságának, egyet párt-szervezetének, egyet pedig MSZ-szervezetének azzal a kívánsággal, hogy a három zászló alatt közös erővel vigyék győzelemre a szocialista gazdálkodást és fokozzák a szövetkezeti parasztok jólétét.

Pillók János, a sztálinvárosi járási pártbizottság titkára nyújtotta át ezután a termelőszövetkezetnek a Minisztertanács elismerő oklevelét. Végül megjutalmazták a Sallai termelőszövetkezet alapító tagjait.

Bejczy Jenő, a Sallai Tsz főagronómusa a finn miniszterelnöknek, Farkas József tsz-elnök pedig a többi vendégnek mutatta meg a termelőszövetkezet virágzó gazdaságát. Vieno Johannes Sukselainen finn miniszterelnök hosszabb időt töltött a termelőszövetkezet dolgozó parasztjai között. Távozásakor nagy elismeréssel nyilatkozott a látottakról és a szövetkezet emlékkönyvébe írt soraiban is köszönetet mondott a barátságos és vendégszerető fogadtatásért.

/Folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 19. kiadás 1959. szeptember 13. 10 óra 30 perc

/A finn miniszterelnök. . .2.folyt./

Délután a jubiláló termelőszövetkezet dolgozó parasztjai együtt szórakoztak vendégeikkel, este pedig megnézték a Déryné Színház előadását. /MTI/

..

/Közel nyolcvanezer ember. . .3.folyt./

Gyöngyös és a járás falvainak díszes népviseletbe öltözött küldöttei tizezrek sorfala között jártak be a várost és elvonultak a tanácsház mellett felállított díszemlény előtt. Nagyréde, Szücsi, Gyöngyöstarján, Gyöngyöspata, Gyöngyössolymos és a vendéglátó város, valamint más falvak népe alaposan kitett magáért. Sok-sok találakonyossággal, szőlőfürtökből, szőlőlevelekből formált díszekkel adták meg a felvonulás hamisítatlan szüreti jellegét. Két órán át tartott a felvonulás, s majd mindegyik csoport megállt az emlény előtt, hogy átnyújtsa ajánlásait a kormány, valamint az Országgyűlés elnökének és a többi vendégnek. Új kenyér, az üvegekben gyöngyöző gyöngyösi bor és szőlőfüzerek tornyosultak csalhamar mindenki előtt. Jó bor, jó egészség - álltak a vendéglátók a vendégek elé, s a kormány elnökével termelőszövetkezetek küldöttei és egyéni gazdák ittek áldomást az idei jó termésre.

Elégedettek az idén a szőlősgazdák, van is minek örülniök. A termelőszövetkezeti tagok elmondták dr.Münnich Ferencnek, hogy a város nagyüzemi gazdaságaiban, köztük az Új Élet Termelőszövetkezetben egy kataszteri holdról hatvan mázsa szőlőre számítanak az idén. Az egyéni gazdák földjein 25 mázsa a tókék hozama.

- Együtt örülök magukkal a jó eredményeknek, a jó termésnek - bucsuzott a felvonulás végén a vendéglátóktól dr.Münnich Ferenc, a kormány elnöke. Nem akarok most ünneprontó lenni, de nem árt, ha emlékezünk: a múltban masképpen nézett ki a gyöngyösi szüret is. Most elnéztem a szépen felöltözött gyerekeket, s a szülők örömét, hogy ilyenek gyermekeik. Ne felejtsék azt, hogy ma így ünnepelehetünk, a népi demokrácia tette lehetővé. Örülök, hogy

/Folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 20. kiadás 1959. szeptember 13. 19 óra perc

/Közel nyolcvanezer ember. . . 4. folyt./ +

itt lehettem, kívánom, hogy évről-évre gazdagabbak legyenek a gyöngyösi szüreték és szebbek ünnepeink.

Gyöngyös és környékének népe a késő éjszakai órákig ünnepelt vasárnap. Felavatták az új 4000 személyes nézőterű szabadtéri színpadot, amelyet méltán vallanak magukénak a város lakói. Építéséhez ugyanis 1,200.000 forint értékű társadalmi munkával járultak hozzá. A színpadon az első bemutatót a Gyöngyös Gyöngyi szép szerelme című népi daljátékából tartották, majd a művelődési házban és a gazdakörben felcsendült a talpalávaló, megkezdődött a bál. /MTI/

..-

A magyar műszaki társadalom nagy figyelemmel fogadta a Lenin atom-jégtörő utnakindulásának híreit

1959. szeptember 13.

20.

A Magyar Távirati Iroda munkatársa felkereste Nagy István György gépészmérnököt, az Űrhajózási Intéző Bizottság tagját, aki a következőket mondotta a világ első atommeghajtású jégtörő hajójának, a "Lenin" atom-jégtörőnek az utnakindulásáról:

- A Lenin atomjégtörő hajóról érkező híreket a magyar műszaki társadalom nagy lelkesedéssel és érdeklődéssel fogadta. A magyar mérnöki kar már korábban tanulmányozta a szovjet konstruktőröknek ez irányú törekvését. Bár a hajó atomhajtása ma még drágább, mint a szénnel, vagy olajjal való hajtás - a technika és tudomány nagyszerű diadaláról beszélhetünk. A többletköltséget kiegyenlítik az atomhajtás előnyei. A jégtörőhajók akkor töltik be jól a hivatásukat, ha minél ritkábban kell megszakítaniuk utjukat, hogy valamely kikötőben üzemanyagot vegyenek fel. Az ilyen hajók akár az egész téli időszakban távol lehetnek a kikötőtől, hiszen a Lenin atomjégtörő több, mint egy esztendőig képes a jégtörő-feladatokat teljesíteni, anélkül, hogy kikötőt érintene.

/Folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 21. kiadás 1959. szeptember 13. 20 óra perc

/A. magyar műszaki. . . 1. folyt./

- A hajó tervezésekor számos nehéz kérdéssel kellett megbirkózniuk a szovjet mérnököknek. Arra volt szükség, hogy a reaktor minél könnyebb legyen és minél kisebb helyet foglaljon el. Gondoskodni kellett arról is, hogy akkor se szabadulhassanak el sugárzó anyagok, ha a hajó esetleg megsérülne. Ezért speciális laboratóriummal is felszerelték. Előfordulhat, hogy a reaktor valamelyik uránium rudját körülvevő tartály fala megreped és a hűtővizbe erősen sugárzó anyagok kerülnek. Ezért mindkét vízrendszer csővezetékébe sugárjelző mérőszondát szereltek, amelyek riasztókészülékeket működtetnek. A hajó közelepsi részeit, orr-részt és tatját újfajta, nagyellenállású acéllemezzel borították. Ezenkívül helikopterhangár és 40 tonnás emelőszerkezet is található a Lenin jégtörőhajón.

- A szovjet mérnökök konstrukciója - világra szóló sikerük egyben a szovjet nép akaratát fejezi ki az atom békés felhasználására - fejezte be nyilatkozatát Nagy István György. /MTI/

..-

Vaszary János emlékkiállítás nyílt Székesfehérvárott

1959. szeptember 13.

21.

A székesfehérvári Muzeumi Napok keretében vasárnap Székesfehérvárott, a Csók István képtárban emlékkiállítás nyílt Vaszary János festőművész grafikai munkáiból. Vasárnap este Révész István festőművész vetített-képes előadást tartott a székesfehérvári István király Muzeumban. Vaszary János művészetéről. /MTI/

..-

B 22. kiadás 1959. szeptember 13. 10 óra 35 perc

Kiállítás nyílt Szegeden Nagy Balogh János proszár festő műveiből

Via IS Li

1959. szeptember 13.

22.

Vasárnap Szegeden a Móra Ferenc Múzeum képtárában kiállítás nyílt Nagy Balogh János proszár festő legjelentősebb műveiből. A festő negyven évvel ezelőtt, 1919-ben hunyt el. Németh Lajos műtörténész, a művészettudományok kandidátusa rámutatott arra, hogy Nagy Balogh János, mint szócsefő és nézőelő állandó nélkülözésben élt szegényes otthonában. Témáit szinte kizárólag a hozzá hasonló kétkézi munkások, proletárok életéről merítette. Művésze te most nyerte el kézművészetünkben azt a megpecsült helyet, amelyre érdemes. /MTI/

Százötvenegy Vas megyei községben nyílt ki a villanyfény a felszabadulás óta

Via IS Li

1959. szeptember 13.

23.

A Vas megyei Kemenesmagasiban új, kéttantermes iskolát avattak vasárnap. Az iskola felépítéséhez a lakosság nyolcvan ezer forint értékű társadalmi munkával járult hozzá. Viszák községben villanyt és művelődési otthonot avattak. Viszák a megye 151. községe, amelyben a felszabadulás óta gyűlt ki a villanyfény. /MTI/

Megyei tűzoltóverseny Táplánszentkereszten

Via IS Li

1959. szeptember 13.

24.

A Vas megyei Táplánszentkereszten vasárnap megyei tűzoltóversenyt tartottak. A versenyen a községi tűzoltókkal együtt szerepeltek az üzemek, állami gazdaságok, termelőszövetkezetek társadalmi tűzoltói, valamint az állami tűzoltóság is. Főszereplő több tűzoltó adott számot felkészültségéről. /MTI/

B 23. kiadás 1959. szeptember 13. 10 óra 45 perc

Szövetkezeti nap mábaközben

1959. szeptember 13.

25.

Vasárnap mábaköz legnagyobb közlésben, Kapuvárott, szövetkezeti napot tartottak. A 15 önkormányzati szövetkezetek sátraiban sokféle áru között válogathattak a járás minden részéről Kapuvárra érkezett termelőszövetkezeti paraszatok. A 1 tojatók megismerkedhettek a rábaközi népművelési munkásságával is. A szövetkezeti napra érkezett Nagy Józsefné, könyvtári munkatér, Győr-ménfőcsanak megye országgyűlési képviselője, nagygyűlésen köszöntötte a termelőszövetkezeti járás parasztságát. /MTI/

Kiállítás nyílt Zalaegerszegen a VIT-ek történetéről

1959. szeptember 13.

26.

Vasárnap délután kiállítás nyílt a zalaegerszegi leánygimnázium egyik nagytermében a Világ Ifjúsági Találkozók történetéről. A tíz napig nyitvatartó kiállítás irásban és képekben mondja el a világ ifjúsága eddigi nagy találkozóinak főbb eseményeit és jelentőségét. A megyei NSZ-bizottság munkatársai és a megye VIT-küldöttei a kiállítás ideje alatt előadásokat tartanak az eddigi VIT-ek történetéről. /MTI/

Ünneplés tanárvnyitó a Mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Akadémián

1959. szeptember 13.

27.

A Mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Akadémia, amely ebben az évben több mint félszáz diplomás mezőgazdasági munkást adott az ország nagyüzemi gazdaságának, vasárnap tartotta ünneplés tanárvnyitóját. A megnyitón Varga János egyetemi docens, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa köszöntötte a hallgatókat.

Ebben az évben több mint 50 szövegíróval több hallgatót vettek fel az akadémiára, s az idén először a Mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Akadémia hallgatói saját tanügyi munkájukat folytatják a gyakorlati munkát. /MTI/

MTI BELFÖLDI HÍREK

B 24. kiadás 1959. szeptember 13. 0 ora 5 perc

A debreceni Dongó Együttes ezredik előadása

1959. szeptember 13.

28.

Vasárnap este nagy sikerrel tartotta ezredik, jubileumi előadását a debreceni Dongó együttes. Tagjai maguk írják darabjaikat, maguk rendezik az előadásokat és játsszák is a szerepeket. A szatirikus együttes eddigi előadásait mintegy negyedmillió néző látta.

A jubileumi előadáson a debreceni városi tanács művelődési osztályának képviselője közönlötte az együttest, amely ezredik előadásán is nagy sikerrel mutatta be műsorát. /MTI/

Ligetet neveztek el Kellner sándorral Sopronban

1959. szeptember 13.

29.

A soproni városi tanács a Sopron és Sopronkőnida közötti ut mellett ligetet létesített, amelyet Kellner sándorral, a Tanácsköztársaság megyei politikai biztosaól neveztek el. Kellner sándort negyven évvel ezelőtt Kaapp Gáborral, a soproni városi direktórium vezetőjével együtt Sopron és Sopronkőnida között gyilkolták meg az ellenforradalmárok. A két soproni hős mártír halálának színnelyén létesített ligetet nagyszámu közönség jelenlétében avatták fel. Ott voltak az idős harcosok, a párt és a városi tanács képviselői, a mártírok hozzátartozói. A ligetben emlékkövet is emeltek. Zárai Árpád, a soproni városi pártbizottság első titkára mondott beszédet, majd az ünnepség végén a munkásör físzszáza díszmenetben vonult el a mártírok emlékműve előtt. /MTI/

B 25. kiadás 1959. szeptember 13. 0 óra 10 perc

Névadó ünnepség Nagykanizsán

1959. szeptember 13.

30.

A városi pártbizottság és az MSZBT nagykanizsai szervezete névadóünnepséget rendezett vasárnap. Nézdi Józsefné, az MSZBT egyik aktívja újszülött kislányának tartották névadó ünnepséget az MSZBT falószített helyiségében. A kis Valériát ünnepelesen anyakönyvezték, majd az édesanyját ajándékokkal halmozták el munkatársai. Az MSZBT és a városi pártbizottság diszpedet rendezett Nézdi Józsefné és az újszülött tisztelőre. Az újszerű névadó ünnepségen sokan megjelentek és sok szórakozást nyertek a városi pártbizottságnak ez a kezdeményezése. /MTI/

Megkezdődött a Pest megyei uttörővezetők kétnapos tanácskozása

1959. szeptember 13.

31.

Vasárnap kezdődött Csillebércen a Pest megyei uttörővezetők kétnapos tanácskozása. Megbeszélnek az elmúlt egy év eredményeit és a jövő teendőit. Számbeviszik, milyen eredményeket értek el a forradalmi nyomolvasási mozgalomban, amelyben mint ismeretes, az uttörők arra vállalkoztak, hogy összegyűjtik a munkásmozgalom dokumentumait, elbeszélgetnek a veteránokkal a párt hős harcairól. Felszabadulásunk 15. évfordulójának tisztelőre a Pest megyei uttörők folytatják a munkát, s mostani tanácskozásukon meghatározzák a további teendőket. A hatvan uttörővezető az ideai tapasztalatok alapján kidolgozza a jövő évi új uttörőpróba-rendszert is. /MTI/

A Magyar Távírási Irodában is fogták a szovjet ürrakéta jelzéseit

1959. szeptember 13.

Az MTI-ben Rácz András technikus, a szovjet ürrakéta felbocsátása után néhány órával, az előrejelzett adatok alapján, többször fogta az ürrakéta jelzéseit. /MTI/

B 26. kiadás 1959. szeptember 13. 0 óra 15 perc

"Az új űrrakéta nagy lépéssel közelebb visz a világgyetem megismeréséhez" - Dr. Egyed László nyilatkozata

1959. szeptember 13.

32.

Vasárnap este, amikor a TASZSZ újabb jelentéséből ismertté vált, hogy a rakéta és a Hold találkozása magyar idő szerint 22 óra 01 perckor várható, a Magyar Távírási Iroda munkatársa felkérte dr. Egyed László egyetemi tanárt, a Nemzetközi Geofizikai és Magyar Nemzeti Bizottságnak titkárárt, aki a következőket mondta:

- Történelmi pillanat tanui vagyunk, az emberi alkotóerő nagyszerű diadalát jelzi az, hogy a szovjet űrrakéta célhoz ér. Az új űrrakéta jelentősége kétfős. Egyik feladata ugyanis az, hogy a Hold és a Föld közötti rész fizikai és kozmikus viszonyait tisztázza. Az ott észlelhető sugárzások, a mágneses térerősség, a bolygóközi anyag eloszlása, illetve ezek alaposabb megismerése, mind-mind nagy lépéssel visz közelebb a világgyetem feltéréséhez. S ami nem is olyan régen még csak merész fantáziaszüleménynak hatott: közelebb hozza az embert ahhoz, hogy előkészítse magának az első bolygóközi utazást.

- Másik feladata is hasonlóan érdekes és fontos: ez pedig a Hold felszínének a megismerése. A Hold felszíne abban különbözik a Földtől, hogy azon - legalábbis történetének igen nagy részében - nem volt ugynevezett lepusztulás és nem volt üledéklar kódás. A rendszeres felmelegedés és lehülés következtében valószínűleg csak egy vékony, mintegy fél méternyi, igen finom porréteg alakulhatott ki a Hold felszínén. A Hold tehát szinte kendőzetlen arca a Földhöz hasonló űgitesteknek. Ha a Hold felszínét meg tudnánk vizsgálni - és immár erre reális lehetőség nyílt - akkor a Föld felszínéről kapnánk megbízható képet anélkül, hogy ezt körülményes felmérésekkel kísérnünk meg felderíteni. Amikor a rakéta barkolata érinti a Hold felszínét, akkor másodpercenként három kilométeres sebességgel ütődik a holdhoz.

A holdrakéta becsapódása ezáltal a porréteg jelenlétét is tisztáznia, de a kozmikus repülések - köztük az új űrrakéta - masszemenő hatást gyakorolnak a tudomány, a technika fejlődésére és olyan ismeretekhez, eredményekhez juttatják a tudományt, amelyek gyakorlati jelentősége felbecsülhetetlen. Most az emberiség évezredek történelmében az első esetben vagyunk tanui annak, hogy a Földről származó anyag került a Holdra.

/fogja

/folyt.köv./

B 27. kiadás 1959. szeptember 13. 0 óra 20 perc

... folyt. t HI/TE TE Li

32.

- Nagyszerű lenne, ha lehetségessé válna a mágneses tér mérése is, vagy akár annak megállapítása, hogy a Holdnak nincs mágneses tere. Ez nagy lépést jelentenek előre a Föld megismerésében is. De ha a sok kérdést a Holdba repült első rakéta nem is tisztáztatja mind, utána jövő társai, a nemzetközi geofizikai és más figyelemreméltó eredményeivel, a tudomány újabb vívmányeival együtt, mind-mind közelebb visz a világgyetem megismeréséhez, az életté szabóztatáshoz és remélem: a népek együttműködéséhez. A magyar tudósok szívből gratulálnak a szovjet tudósok nagyszerű újabb sikeréhez, amely nagy lépést jelent a kozmikus térség tanulmányozásának fejlődésében. /MTI/

A budapesti Saschanyi hegyi csillagvizsgáló intézetben észlelték a holdrakéta becsapódását

1959. szeptember 13.

33.

A Magyar Távírási Iroda munkatársa vasárnap este érintkezésbe lépett a Magyar Tudományos Akadémia Saschanyi hegyi csillagvizsgáló intézetével és a TASZSZ jelentésai alapján tájékoztatta az intézet munkatársait az űrrakéta útjáról. Közölte, hogy a jelentések szerint a rakéta valószínűleg a világósság tengere, a nyugalon tengere és a gőzök tengere térségében csapódik a holdba. Az értesítés alapján a csillagvizsgáló munkatársai a TASZSZ közlemény által jelzett időben figyelték a hold felszínét és nem messze a jelzett helytől sikerült megfigyelniük a szovjet űrrakéta becsapódását.

Dr. Egyed László, a csillagvizsgáló intézet igazgatója a megfigyelés után a következő tájékoztatást adta a Magyar Távírási Iroda ott tartózkodó munkatársának:

- A holdrakéta becsapódását az intézet 18 centiméteres refraktorán Lovas Miklós munkatársunk észlelte saját órája szerint 22 óra 02 perckor. A becsapódás helyén - a jelzett helytől kissé eltérően, a mare Serenitatis és a mare Imbrium közötti területen - éles fekete gyűrű jelent meg, amely

/folyt.köv./

B 28. kiadás 1959. szeptember 13. 0 óra 30 perc

A budapesti ... folyt.

33.

gyorsan terjedt szét, minthogy a hold felszíne az eddigi elméletek szerint porréteggel van fedve, a fekete gyűrű nyilvánvalóan a becsapódástól felkavart por volt és a talajból kivált anyagokból állott. A gyűrű gyorsan terjedt szét, kisésszimetrius formát vett fel és mind halványabban látszott. A becsapódás észlelésének jelzése után az intézet legnagyobb távcsövét is erre a pontra irányították, amellyel még hosszú időn át nyomon lehetett követni a porfelhő szétterjedését. A rendkívüli jelenséget még 23 órákor is lehetett észlelni.

- A Hold annyira fényes, hogy a becsapódás fényképezésével nem próbálkoztak meg, mert az ekkora méretű távcsövel a jelenségek szemmel való megfigyelése lényegesen többet mond. Az intézet kutatói érdeklődéssel várják, hogy a nagyobb távcsövekkel és spektrográfokkal milyen megfigyeléseket végezzenek. A jelenségeket szerintünk Ázsia, Európa és Afrika intézeteiben lehetett elsősorban megfigyelni. Az intézetben a becsapódás helyéről pontos térkép készült. /MTI/

A Magyar Űrhajózási Intézőbizottság üdvözlete a szovjet Űrhajózási szakembereknek

1959. szeptember 13.

34.

Oriási sikert ért el a szovjet rakétatechnika, mikor 1959. szeptember 13-án, az esti órákban második űrrelkítéje elérte a holdat. A jelzések megszűnése, amelyből a világ valamennyi rádióadója azonnal megszámolt, annak a pillanatnak az időpontját rögzítette, amikor először csapódott idegen űrjárat-ember alkotás szerkezet. A jelzések megszűnését a Magyar Űrhajózási Intézőbizottság rákosligeti rádióállomása szintén észlelte.

Nagyszerű érzés volt hallani a rádióadó elhallgatását. Olyan pillanat volt ez mindnyájunk számára, amelyben a magasbatorító emberi szellem pontot tett a világűr meghódítása egyik alapvető kérdésének végére. Olyan új fejezet nyílott ezzel az űrhajózási, amely lehetővé teszi a Naprendszer, a világűr alaposabb megismerését.

/folyt.köv./

B 29. kiadás 1959. szeptember 13. 0 óra 30 perc

A Magyar Űrhajózási ... folyt.

34.

Ebből a nagyszerű alkalomból a Magyar Űrhajózási Intézőbizottság üdvözlét küldi a szovjet tudósoknak, a szovjet szakembereknek, akiknek munkája először vitte diadalra az idegen űrjáratok elérhetőségének célját,

Sinke József
a Magyar Űrhajózási Intézőbizottság
titkára

/MTI/

A szovjet tudósok ragyogó sikere! - Magyar csillagászok nyilatkoznak

1959. szeptember 13.

35.

Vasárnap a késő esti órákban dr. Kulín György, az Űr- és Csillagvizsgáló igazgatója, a TIT Űrhajózási bizottság elnöke, ifjabb Bartha Lajos és Gausser Károly, az intézet munkatársainak, a Nemzetközi Holdszövetség tagjainak kíséretében az MTI munkatársának a következőket mondták a szovjet tudomány újabb ragyogó eredményéről.

- Már a reggeli lapokban megjelent Fjodorov nyilatkozatából sejtettük, hogy a rakéta elérte a holdat. Véleményünk szerint a Hold megtalálása kétféle módon történhetett: közvetlenül, vagy irányzófajlas műszer segítségével. Ha közvetlen irányzással történt a célzás, akkor egy fokkal még nagyobb szenzáció a hold elérése. Ez ugyanis azt jelenti, hogy a puszkagolyó hirtelen sebességével rohanó rakétának kellett beletalálnia a puszkagolyó sebességével megegyező holdba. Rendkívül precíz és alapos technikai előkészítést követel meg ez az eset. A másik megoldás a rakétatechnika eddigi lehetőségeit ismerve a könnyebbik. Ebben az esetben a rakétát csúcsított irányzófajlas látták el, amelynek fotocellája vagy a hold teljes felületére, vagy egy jellemző szinkóp tartományára / a sárgára, vagy a vörösöntulira, tehát a hőugrásra / érzékeny. Ezt az esetet feltételezve, a holdat elérő műszertestbe még egy kis energiatárolás, egy rakéta lehetett beépítve: az irányzófej megmutatja a helyes irányt, az emittált rakétának pedig a helyes irányba kell vezérelnie a rakétatestet. Ebben a második

/folyt.köv./

B 30. kiadás 1959. szeptember 13. 0 óra 10 perc

A szovjet tudósok ... 1. folyt.

35.

esetben tehát egy, már alkalmazott technikai megoldásról lehet szó. Tekintettel arra, hogy a rakéta a Hold legnehezebb részén csapódott be, feltételezhető, hogy ilyen termikus, tehát hőhatásra érzékeny irányítófejjel volt ellátva ez a rakéta. Minden esetre olyan irányítóberendezést és olyan tökéletes hajtóműveket alkalmaztak a szovjet tudósok, amilyenre nincs példa. A szovjet tudósok a nátriumfelhő felvilágításának helyéről és a rakétának ez erre az időpontra kiszámított helyéről, illetve a kettő egybevetéséből már megállapíthatták a becsapódás várható tényét. Feltételezhető, hogy a műszerteretélyben olyan autonoma szerkezet is volt, amely önállóan, még a Holddal történő összeköttetés előtt, a szovjet zászlót és címert önállóan eltávolította a rakétatestből, így épségben érték el a Hold felszínét. Ezt a műszert valószínűleg radarhullámok irányították.

- Az űrrakéta becsapódását elsőnek a Széchenyi nagy csillagvizsgáló jelentette távcsővel, vagyis emberi szemmel történt észlelés alapján, s ez annál fontosabb számunkra, mert a megelőző jelentések szerint senkisen várta, hogy a becsapódást emberi szemmel észlelni lehet. A budapesti megfigyelések alapján következtetni lehet a Holdot fedő porréteg vastagságára és a kőzetek szilárdságára. Az itt megfigyelt gyűrűfelhő bizonyítja, hogy ez a porréteg, vagy hamuréteg, amelyet radarhullámokkal vezetett kísérletek 20-70 centiméter vastagságúnak mutattak, valóban létezik. Ezzel a nagy-szerű tudományos eredménnyel tehát a szovjet tudomány meg-tette a Hold elérésére vonatkozó első lépését.

- A következő feladat valószínűleg egy olyan űrrakéta felbocsátása lesz, amely egyszer, vagy többször is megköri-li a Holdat, és a beépített rakéták segítségével ismét vissza-tér a Föld közelébe. Az adatokat tároló berendezés, a föld közelében, földi hívásra, leadja majd az utközben felvett adatokat. Ilyenformán televízióberendezés segítségével lehető-vé válik, hogy az emberi szem meglátnassa a Hold másik felét. Ezt követően a Föld-Venus, vagy a Föld-Mars közt zárodó pályá-lhatnak fel a rakétát. Az eddigi mérések szerint a Föld körül veszélyes sugárzóna helyezkedik el, amelyben a kozmikus sugár-erő intenzitása a normálisnak többszázszoros. Ez a sugárzás a Ve-nus közelében valószínűleg még erősebb. Emiatt csak akkor lehet majd az űrbe indítani, amikor ezt kitanulmányozták. A Mars közelében másik problémával állunk szembe, ott a

/folyt.köv./

B 31. kiadás 1959. szeptember 13. 0 óra 45 perc

A szovjet tudósok ... 2. folyt.

35.

meteorsűrűséget kell elsősorban kitanulmányozni. És na ezek a rakéták adataikkal visszatérnek a Föld közelébe, indulhat el az első ember a világűrbe.

- A szovjet tudomány a Föld történetében páratlan fel-
adatot oldott meg, amikor emberi kéz alkotta szerkezettel
elérte a Holdat. A magyar tudósok ezt az egyedülálló ered-
ményt szívből üdvözlik és további sikereket kívánnak a szov-
jet tudósoknak - mondták befejezésül a magyar csillagászok.
/MTI/

A Magyar Távírási Iroda munkatársának helyszíni tudósítása a
Széchenyi nagy csillagvizsgáló intézetből

1959. szeptember 13.

36.

Mint már jelentettük, a Magyar Tudományos Akadémia Széche-
nyi nagy csillagvizsgáló intézetében észlelték a holdrakéta
becsapódását. A Magyar Távírási Iroda ott tartózkodó munkatár-
sa, Solymár József, az alábbiakban számol be a csillagvizsgáló
intézetben lefolyt érdekes megfigyelésről:

A Magyar Tudományos Akadémia csillagvizsgáló intézetében
veszárnap este is komoly munka folyt. Datre László, az intézet
igazgatója, dr. Balázs Julia, Almár Iván és a többi munkatársak
tervszerű kutatási programjuk megvalósításán dolgoztak. A sö-
tétségbe burkolózott parkban, ahol a villanyt csak a jól bezárt
spelelták mögött lehet felgyújtani, az intézet nagy távcsővé-
vel már órák óta a Zenithben levő R.R. Lyrae csillagképet
figyelték, amelynek vizsgálatát nemzetközi megfigyelések ir-
ják elő.

Természetesen munka közben sok szó esett ezen az estén a
Hold felé közeledő szovjet űrrakéta útjáról, megvitatták, hogy
milyen erőt mozgósíthatnak a becsapódás megfigyelésére. Az
esti órákban olyan tájékoztatás érkezett, amely szerint a
becsapódást valószínűleg erős távcsövekkel sem lehet észlel-
ni. Ez azt az elhatározást szülte, hogy az R.R. Lyrae megfi-
gyelését, a holdra pedig csak a kisebb távcsöveket irányítják.

/ folytatják

/folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 32. kiadás 1959. szeptember 13. 0 óra 50 perc

A Magyar Távirati Iroda ... 1.folyt.

36.

Tíz óra előtt néhány perccel a teljesen sötét parkon át a kupolák felé siettek a kutatók és elfoglalták helyüket. Az egyik távcsövet Almár Iván irányozta be, ennek azonban a leneseje nem működött egészen tökéletesen. A 7-es számú kupolában egy 18 centiméteres távcsőnél Lovas Miklós tette meg a szükséges előkészületeket és én a véletlen folytán vele tartottam. Amikor egy emelőszerkezettel kinyitotta a tetőt és a nyílást a megfelelő szögbe elforgatta, izgatottan így szólt:

- Nem tudom, hogy az épület előtt levő fa nem teszi lehetővé a megfigyelést. Alacsonyan van a hold, könnyen lehet, hogy elárnyékolják a lombok. A távcső elé húzta a könnyű létrát és beirányozta a távcsövet.

- Minden rendben van, még három percünk van a jelzett időig, nézze meg a holdat.

A gyakorlatlan szem csak bizonyos idő után ismeri fel a tengerak és kráterek rajzát, úgyhogy síelni kellett a "leszállással", hogy el ne rontsam a megfigyelést.

Fent az irodahelyiségekben a nagy sietség közben nem vette észre Lovas Miklós, hogy a stopperját az asztalon felejtette. Így a karóráját néz gette izgatottan. Közben megérkezett a pavilonba dr. Balázs Julia is. Elérkezett a kritikus perc és a megfigyelő semmi érdekességet sem észlelt. Már-már azt hittük, hogy felesleges volt az izgalom, amikor Lovas Miklós izgatottan megszólalt:

- Egy fekete pontot észlelek. Nem is pont, hanem inkább kör. Nő, egyre nagyobb lesz!

Pár perces szemlélés után dr. Balázs Juliának adta át helyét, aki megerősítette az észlelést, közölte, hogy ő is látja a kör növekedését. Mintha kicsit asszimmetrikus lenne, s lassan szürke folttá változik.

Csak amikor már mind a ketten megbizonyosodtak róla, hogy nem csalta meg őket a szemük, akkor futottak ki a parkba és virággyepon, pusztingbokrokon keresztül a nagykupolához siettek. Pár pillanat múlva már a 60 centiméteres nagy távcső is a Hold felé fordult, ottngyván az R.R. Lyraet és megszakítva a többórás megfigyelést, ami miatt a korábbi munka teljesen hasznavetatlanúsá vált.

/folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 33. kiadás 1959. szeptember 13. 0 óra 50 perc

A Magyar Távirati Iroda ... 2.folyt.

36.

A nagy távcsővel még egy félórával később is meg lehetett figyelni az alakját változtató ködöt. Detre László intézkedett, hogy a megfigyelés helyét mielőbb térképen jelöljék meg.

Csak ezután kerülhetett sor a már valamivel nyugodtabb légkörű beszélgetésre, amikor is az intézet igazgatója összefoglalta a megfigyelés eredményeit. Még telefonon diktáltam a nyilatkozatot, amikor a fia bejutott az igazgatói irodába és lelkesedve újságot, hogy a rádióban újabb TASZSZ-jelentést mondtak be, amely szerint a szovjet csillagászoknak sikerült észlelni a holdba küldött rakéta becsapódását.

Igy születtek meg a magyar csillagászok értékes megfigyelései a világtörténelmi nevezetességű eseményről. /MTI/

A rákosligeti holdkövető állomáson vették a szovjet űrrakéta utolsó jeleit

1959. szeptember 13.

Rákosligetben májusban állították fel a holdkövető állomást és ennek az intézménynek mintegy prootátétele volt, milyen mértékben tudja a Hold felé közelgő szovjet űrrakéta jeleit fogni, utját követni.

Amikor vasárnap délután bizonyossá vált, hogy a rakéta műszertartálya elérte a Holdat, a magyarországi holdkövető rádióállomáson összegyűltek az illetékes szakemberek. Ott volt az űrhajózási Intézménybizottság tőcs tagja és sok kiváló szakértő. Az ionoszfóra zavarásával összefüggő kisebb kihagyásoktól eltekintve a vétel kiálóító volt. Este tíz előtt igen jól jöttek a jelek, 22 óra 02 perckor azonban a vevőkészüléket körülállók az adás megszűnését észlelték. Ez azonban már nem gondot, hanem örömet okozott, hiszen az adás megszűnése azt jelentette, hogy a rakéta elérte a Holdat.

A rákosligeti holdkövető állomás a gondos vétellel megbizonyította, hogy teljes mértékben be tud kapcsolódni a geofizikai évvel kapcsolatos nemzetközi figyelőszolgálatba. /MTI/

V É G E

M T I

MTI

B 1. Kiadás a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 7. Telefon: 159-400, 359-590
1959. szeptember 14. Óra 7 perc
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

1./

Tizennégy ifjúsági brigád a Kistext Gyárban - Negyven új
műszaki feladat a fiatal mérnököknek

i

1959. szeptember 14.

A Kistext Gyár fiataljai elhatározták, hogy a pártkongresszus tisztelőtére brigádokat alakítsanak. Jelenleg a különböző üzemszekben 14 ifjúsági brigád dolgozik. A kongresszusi versenyben eddig mintegy 320.000 forintot takarítottak meg a vállalatnak. A gyárban 29 fiatal rendszeresen foglalkozik ujitásokkal. Az elfogadott és bevezetett ujitások 1.155.000 forint megtakarítást eredményeztek.

A vállalat fiataljai kivesszik részüket a társadalmi munkából is. A kiszemek kezdeményezésére társadalmi munkában kiásták a gyári vízvezeték bővítéséhez szükséges árkokat. Parkosították az udvart, dolgoztak a gyermekotthonban, kislakásépítkezésnél, s a közeli téglagyárban is. Mintegy 1.800 társadalmi munkórát végeztek.

Az ifjú mérnökök és technikusok kérték a vállalat vezetését, hogy bizza meg őket új, megoldásra váró műszaki feladatokkal. A vállalat vezetője és főmérnöke 40 olyan műszaki feladattal bízta meg a fiatalokat, amelyek megoldásával elősegítik a gyár terveinek határidő előtti teljesítését.

/MTI/

Előreláthatólag jövőre megkezdődik a ragasztott vasúti talpfazai gyártása - Többmillió forint a várható évi megtakarítás

i

1959. szeptember 14.

A MÁV évente 60.000-70.000 köbméter talpfát használ fel, még nehezebben beszerezhető váltórútból és hidrútból pedig 10.000-12.000 köbméterre van szüksége. Ennek a mennyiségnek csak 30-35 százaléka kerül ki hazánk erdeiből. A többit valutáért külföldről kell beszerezni.

A Vasúti Tudományos Kutatóintézet két munkatársa, Nagy József igazgatóhelyettes és Lengyel László évek óta kísérletezik olyan megoldás kidolgozásával, amely csökkentené a talpfák beszerzés költségeit. /Folyt.köv./